

Sygn. akt VIII GC 391/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Piotr Sałamaj

Protokolant – stażysta Patrycja Predko

po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 2015 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa T. T.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o stwierdzenie nieważności uchwał wspólników ewentualnie uchylenie uchwał

I. uchyla:

1. uchwały zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. z dnia 24 lipca 2013 r. objęte punktami 5 i 7 protokołu tego Zgromadzenia Wspólników,

2. uchwały nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. z dnia 24 lipca 2013 r. objęte punktami 4, 5, 6 i 7 protokołu tego Zgromadzenia Wspólników;

II. oddala powództwo w zakresie stwierdzenia nieważności uchwał wymienionych w punkcie I.;

III. zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda T. T. kwotę 18.872,67 zł (osiemnaście tysięcy osiemset siedemdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt siedem groszy) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 391/13

UZASADNIENIE

Powód T. E. T. w pozwie skierowanym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (dalej jako spółka (...)) bądź pozwana spółka) wniósł o stwierdzenie nieważności, ewentualnie o uchylenie uchwał nr 5, 7 podjętych w dniu 24 lipca 2013 r. na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki (...) w S. oraz uchwał nr 4, 5, 6 i 7 podjętych w dniu 24 lipca 2013 r. na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki (...). Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniósł, że zaskarżone uchwały zostały powzięte głosami wspólnika większościowego nie tylko przy sprzeciwie pełnomocnika powoda co do ich powzięcia, lecz również pomimo zgłoszonego przez niego sprzeciwu co do wadliwego odbycia zwyczajnego i nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników. Stwierdził, że obydwie zgromadzenia nie zostały zwołane przez jednoosobowy zarząd pozwanej spółki – (...), lecz przez osobę nieuprawnioną, tj. M. K. pełniącego funkcję członka zarządu (...) w (...) (dalej jako spółka (...)) lub wspólnik większościowy), niebędącego natomiast członkiem zarządu pozwanej spółki. Zdaniem powoda wobec naruszenia art. 235 § 1 k.s.h. zgromadzenia

zwołane przez M. K. nie były zdolne do podejmowania żadnych uchwał. Wskazał, że na zaproszeniach podpisanych przez tą osobę nie zostało wyjaśnione na jakiej podstawie M. K. działał w zastępstwie W. D. (1). Do zaproszeń tych nie dołączono także uchwały zarządu spółki (...) w sprawie zwołania tych zgromadzeń. Oceny tej nie mógł zmienić fakt, że osoba ta w trakcie zgromadzenia powołała się na rzekomo udzielone jej przez W. D. (1) upoważnienie. Powód zarzucił, że na upoważnieniu tym posłużono się najprawdopodobniej elektronicznym sposobem odtwarzania podpisu W. D. (1), z czego należy wnioskować, że oświadczenie zawarte na tym upoważnieniu nie pochodzi od prezesa zarządu pozwanej spółki. Reasumując stwierdził, że uchybienie przepisom art. 235 § 1 k.s.h. w. zw. z art. 238 § 1 k.s.h. oraz art. 240 k.s.h. skutkuje nieważnością uchwał.

Powód podniósł również, że wspólnik większościowy – (...) powinien zostać na podstawie art. 244 k.s.h. wyłączony od głosowania nad uchwałami Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr 5 i 7 oraz uchwałami Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr 4, 5 i 6 albowiem uchwały te przesadzają, przynajmniej tymczasowo o odstąpieniu przez spółkę od dochodzenia odpowiedzialności odszkodowawczej od wspólnika większościowego oraz prowadzenia z nim procesu.

Uzasadniając zaś żądanie ewentualne uchylenia zaskarżonych uchwał powód wskazał, że zostały one powzięte z naruszeniem dobrych obyczajów. Podjęcie tych uchwał nie służy jakimkolwiek prawnie usprawiedliwionym celom, a jedynie storpedowaniu wysiłków powoda, podejmowanych w interesie spółki, a w szczególności przeszkodzeniu realizacji uchwał jakie miałyby być podjęte na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników z dnia 26 lipca 2013 r. zwołanym przez powoda na podstawie upoważnienia sądowego. Powód wyjaśnił, że porządkiem obrad zgromadzenia z dnia 26 lipca 2013 r. zostało objęte powzięcie uchwał w sprawie pociągnięcia do odpowiedzialności prezesa zarządu, prokurenta spółki oraz wspólnika większościowego jako osób solidarnie odpowiedzialnych wobec spółki za szkody wyrządzone zawarciem, aneksowaniem i wykonaniem umowy projektowej. W ocenie powoda zwołane dwa dni wcześniej zgromadzenie miało na celu jedynie próbę wytworzenia swoistego „wakatu” na stanowisku prezesa zarządu. Uchwały nr 5 i 7, które zostały podjęte na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników w dniu 24 lipca 2013 r., zmierzały jedynie do tego aby w dacie 26 lipca 2013 r. W. D. (1) nie był już prezesem zarządu, co w konsekwencji miało uniemożliwić pociągnięcie go do odpowiedzialności. W odniesieniu zaś do uchwał nr 4, 5, 6 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników powód podał, że uchwały te prowadzą do zrzeczenia się przez spółkę roszczeń odszkodowawczych wobec podmiotów, które w jej imieniu zawarły umowę projektową, a która następnie była wykonywana przez zarząd pozwanej spółki w sposób prowadzący do bezprawnego wyzbycia się przez (...) składników jej przedsiębiorstwa. Uchwały te miały na celu uniemożliwienie pozwanej spółce realizacji uchwały o pociągnięciu do odpowiedzialności. Co się zaś tyczy uchwały nr 7 dotyczącej zmiany umowy spółki powód podniósł, że celem tej uchwały jest uchylenie kontroli zgromadzenia wspólników spółki nad czynnościami prawnymi stanowiącymi rozporządzanie majątkiem spółki.

Powód stwierdził także, że zaskarżone uchwały godzą w interes spółki i prowadzą do pokrzywdzenia powoda. Uchwały te bowiem zostały podjęte z zamiarem uniemożliwienia wykonania uchwały o pociągnięciu do odpowiedzialności. Uchwały te utrudniają pozwanej spółce podnoszenie przysługujących jej roszczeń. Nadto uchwała nr 7 uchyla kontrolę wspólników nad rozporządzaniem majątkiem spółki. Powód po raz kolejny zaakcentował, że uchwały te zmierzają do storpedowania działań powoda podejmowanych w celu ochrony interesu spółki, a polegających w szczególności na doprowadzeniu do zwołania w dniu 26 lipca 2013 r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników oraz powzięciu na nim uchwały o odpowiedzialności.

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka wniosła o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że zarząd spółki z o.o. może upoważnić osobę trzecią do dokonania czynności technicznych związanych ze zwołaniem zgromadzenia wspólników, a co za tym idzie podpisania zaproszeń i ich wysłania wspólnikom, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Pozwana zarzuciła, iż powód nie wystąpił do spółki o udzielenie informacji z jakiej przyczyny, w jaki sposób i w jakich okolicznościach W. D. (1), jako członek zarządu udzielił upoważnienia M. K. upoważnienia do podpisywania i wysłania zaproszenia na kwestionowane przez powoda zgromadzenia. (...) wskazał, że w niniejszej sprawie nie zostało udzielone pełnomocnictwo do zwołania zgromadzenia,

a jedynie upoważnienie do podpisywania i wysłania zaproszenia. To bowiem prezes zarząd podjął decyzję o zwołaniu zgromadzenia oraz dacie jego odbycia.

Pozwana spółka podniosła także, że żaden przepis prawa nie wymaga aby udzielenie upoważnienia do podpisywania zaproszenia na zgromadzenia oraz jego wysłanie nastąpiło w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Stąd też bez znaczenia są zarzuty odnoszące się do podpisywania tego upoważnienia podpisem odtworzonym elektronicznie.

W dalszych wywodach pozwana zaprezentował także argumenty zwalczające żądanie ewentualne pozwu o uchylenie uchwał.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Kapitał zakładowy pozwanej spółki wynosi 51.000 zł i dzieli się na 170 równych i niepodzielnych udziałów o wartości 300 zł każdy. Powód objął 34 udziały o łącznej wartości 10.200 zł, co odpowiada 20% kapitału zakładowego i 20% głosów na zgromadzeniu wspólników. Drugim wspólnikiem pozwanej spółki jest (...) w D. ((...)), posiadający 136 udziałów co odpowiada 80% kapitału zakładowego i 80% głosów na zgromadzeniu wspólników.

W okresie od 19 października 2005 r. do 19 listopada 2008 r. funkcję prezesa zarządu pozwanej spółki pełnił powód. Od dnia 19 listopada 2008 r. funkcję prezesa zarządu sprawuje W. D. (1), który od 5 marca 2009 r. jest jedynym członkiem jej zarządu. Prokurentem pozwanej spółki, ujawnionym w Krajowym Rejestrze Sądowym wpisem z dnia 3 kwietnia 2007 r., jest C. S..

(niesporne)

W dniu 15 czerwca 2009 r. pozwana zawarła z (...) [dalej (...)] umowę, zgodnie z którą zobowiązała się uzyskać wszelkie konieczne zezwolenia, potrzebne spółce (...), do budowy, wykonania, uruchomienia oraz ciągłej eksploatacji farm wiatrowych, głównych punktów zasilania i sieci dla farm wiatrowych w lokalizacjach na terenie Polski opisanych w § 1 umowy oraz szczegółowo w jej załączniku nr 2. Umowa zobowiązywała pozwaną do przeniesienia na rzecz (...) praw wynikających z dotychczas zawartych przez nią umów dotyczących nieruchomości oraz udostępnienie całej posiadanej dokumentacji projektowej, zawieranie w imieniu (...) dalszych umów koniecznych do zrealizowania przez nią projektu budowy farm wiatrowych, dostarczenie (...) wszelkich zezwoleń oświadczeń, umów i zgód koniecznych do wybudowania i trwałej eksploatacji farm wiatrowych, zagwarantowania spółkom - córkom tworzonym przez (...) praw do realizowanych projektów elektrowni wiatrowych. W sprawozdaniu zarządu pozwanej z działalności spółki za rok obrotowy 1.04.2009 r. - 31.03.2010 r. nie ujawniono informacji o zawartej umowie.

(dowód: umowa z 15.06.2009 o realizację projektu wraz z tłumaczeniem k. 113-133, aneks nr (...) do umowy z 15.06.2009 k. 165-166, sprawozdanie zarządu (...) za rok obrotowy 1.04.2009-31.03.2010 k. 135-136)

Podczas Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 13 grudnia 2011 r. oraz Nadzwyczajnego Zgromadzenia wspólników pozwanej spółki w dniu 26 września 2012 r. podjęte zostały uchwały między innymi służące wykonaniu umowy z dnia 15 czerwca 2009 r. Powód – reprezentowany przez pełnomocnika – zaskarżył te uchwały.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 r. (VIII GC 177/12) stwierdził nieważność uchwał objętych punktami 4, 10.1 i 10.2 protokołu Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 13 grudnia 2011 r.: w sprawie zatwierdzenia porządku obrad zgromadzenia, w sprawie upoważnienia zarządu do zapewnienia finansowej stabilizacji spółki oraz w sprawie upoważnienia zarządu do nabycia praw na rzecz (...) zgodnie z zawartą umową o rozwój projektów.

(dowód: zaproszenie dla powoda na zgromadzenie wspólników w dniu 13.12.2011 k. 138-139, pełnomocnictwo od powoda dla adw. P. H. na powyższe zgromadzenie k. 141, protokół zgromadzenia wspólników z 13.11.2011 k. 143-147, wyrok SO w Szczecinie z 23.04.2013 z uzasadnieniem k. 149-158)

Powód kwestionował umowę pozwanej z (...) o realizację projektów uznając, że stanowi ona działanie na szkodę pozwanej spółki. Pismem z dnia 15 czerwca 2012 r. prezes zarządu pozwanej W. D. (1) udzielił przedstawicielowi powoda odpowiedzi na pytania z pisma przedstawiciela z 4.06.2012 r. Pytania dotyczyły zawarcia i wykonania umowy z dnia 15.06.2009 r., w tym przeniesienia na jej podstawie praw i uprawnień nabytych do czasu zawarcia umowy przez (...) na (...). W kolejnym piśmie z 26 lipca 2012 r. prezes zarządu pozwanej odpowiedział pełnomocnikowi powoda na wysuwane przez powoda zarzuty o wyrządzeniu pozwanej Spółce szkody przez zawarcie umowy z 15.06.2009 r., wnosząc o sprecyzowanie tych zarzutów w kontekście żądania przez powoda zwołania zgromadzenia wspólników.

(dowód: pisma pozwanej spółki z 15.06.2012 i z 26.07.2012 wraz z tłumaczeniami k. 160-164 i k. 251-254 oraz k. 168-172 i k. 256-262)

W dniu 26 września 2012 r. odbyły się dwa zgromadzenia wspólników pozwanej. Na obu reprezentowany był cały kapitał zakładowy i obaj wspólnicy reprezentowani byli przez pełnomocników.

Na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników otwartym o godzinie 17:27 wspólnicy podjęli m.in. następujące uchwały: w punkcie 4 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności spółki za rok obrotowy 2011/2012; w punkcie 5 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2011/2012; w punkcie 6 w sprawie pokrycia straty za rok obrotowy 2011/2012, - w punkcie 7 w sprawie udzielenia absolutorium zarządowi z wykonania obowiązków za rok 2011/2012; w punkcie 8 w przedmiocie pozwu pana T. o stwierdzenie o stwierdzenie nieważności uchwały pkt (...); w punkcie 9 w przedmiocie umowy o rozwój projektów z (...) z dnia 15.06.2009 r., tj. stwierdzenia, że została zawarta w interesie (...). Przeciwno powyższym uchwałom głosował pełnomocnik powoda i zażądał zaprotokołowania sprzeciwów.

Przedmiotem Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników otwartego o godzinie 19:40 była przede wszystkim kwestia oskarżeń pana T. przeciwko prezesowi zarządu, prokurentowi i wspólnikowi większościowemu o działania na szkodę Spółki przez zawarcie umowy z 15.06.2009 r. W pkt. 5 obrad poddana została pod głosowanie wspólników uchwała w sprawie wystąpienia przez spółkę (...) na drogę sądową przeciwko ww. podmiotom z roszczeniem o naprawienie rzekomej szkody, która została rzekomo wyrządzona spółce przez zawarcie umowy z 15.06.2009 r. zmienionej aneksem, z jednoczesnym powołaniem pełnomocnika do reprezentowania Spółki w tym sporze. Za tą uchwałą głosowało 20% głosów, a 80% głosów było przeciw uchwale, więc przewodniczący stwierdził, że nie została podjęta.

Powód kwestionował umowę pozwanej z (...) uznając, że stanowi ona działanie na szkodę pozwanej spółki. Pismem z dnia 12 października 2012 roku prezes zarządu pozwanej pismem z dnia 12.10.2012 roku udzielił powodowi odpowiedzi na pytanie zadane podczas zgromadzenia wspólników z dnia 26 września 2012 roku, w której przyznał przeniesienie praw, zgodnie z dołączoną listą, przez pozwaną spółkę na rzecz jej większościowego wspólnika w wykonaniu przez powódkę umowy zawartej w dniu 15 czerwca 2009 r.

Pismem z dnia 12 października 2012 r. prezes zarządu pozwanej udzielił pełnomocnikowi powoda odpowiedzi na pytania zadane podczas zgromadzenia wspólników z dnia 26 września 2012 r. W piśmie tym prezes pozwanej przyznał przeniesienie praw, zgodnie z dołączoną listą, przez pozwaną spółkę na rzecz jej większościowego wspólnika w wykonaniu przez pozwaną umowy z dnia 15.06.2009 r.

(dowód: protokół (...) z 26.09.2012 k. 178-186, protokół NZW z 26.09.2012 k. 236-239, pismo pozwanej z 12.10.2012 k. 557-561)

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2013 r. (sygn. akt VIII GC 361/12) Sąd Okręgowy w Szczecinie stwierdził nieważność uchwał objętych punktami 8.1, 8.2, od 9.1 do 9.5 protokołu Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z dnia 26.09.2012 r. Apelacja od tego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie.

(dowód: wyrok SO z 14.06.2013 z uzasadnieniem k. 188-209)

Powód złożył do zarządu pozwanej spółki wniosek o zwołanie zgromadzenia wspólników z porządkiem obrad obejmującym uchwałę o wystąpieniu przez pozwaną na drogę sądową przeciwko osobom ponoszącym solidarną odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu wyrządzenia spółce szkody poprzez zawarcie oraz wykonywanie umowy z dnia 15.06.2009 r. o realizacji projektu, dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r., a mianowicie przeciwko prezesowi zarządu W. D. (1), prokurentowi C. S. i wspólnikowi większościowemu (...) oraz o ustanowieniu powoda pełnomocnikiem pozwanej w tym postępowaniu. Zarząd pozwanej nie spełnił tego żądania.

W związku z powyższym powód złożył wniosek do sądu rejestrowego o upoważnienie go do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z wymienionym wyżej porządkiem obrad. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie postanowieniem z dnia 6 lutego 2013 r. (sygn. akt SZ XIII Ns-Rej. KRS (...)) upoważnił powoda do zwołania takiego zgromadzenia. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 28 czerwca 2013 r. (VIII Ga 134/13) zmieniony został tylko pkt 6 porządku obrad dotyczący kosztów odbycia zgromadzenia wspólników na podstawie sądowego upoważnienia, a w pozostałym zakresie apelacja pozwanej Spółki od postanowienia z 6 lutego 2013 r. została oddalona.

(dowód: pismo powoda z 11.07.2013 o zwołaniu NZW k. 88-92, postanowienie SR Szczecin - Centrum z 6.02.2013 k. 84-85, postanowienie SO z 28.06.2013 k. 86)

Na przełomie czerwca i lipca 2013 r. prezes zarządu pozwanej (...) spółki z o.o. W. D. (1) przebywał w celach prywatnych w (...). Chcąc dotrzymać zaplanowany na 24 lipca 2013 r. termin zgromadzeń wspólników W. D. (1) polecił telefonicznie swojemu asystentowi M. B. – pracownikowi (...) przygotować pełnomocnictwo dla M. K., członka zarządu (...), do zwołania zgromadzenia wspólników. Projekt takiego pełnomocnictwa został przygotowany 8 lipca 2013 r. o godz. 18:43. Po konsultacjach z pełnomocnikiem (...) r.pr. M. W. M. B. (1) został poinformowany, że według polskiego prawa niedopuszczalne jest udzielenie pełnomocnictwa przez zarząd spółki do zwołania zgromadzenia wspólników. W dniu 9 lipca 2013 r. przeredagowany projekt pełnomocnictwa, jako upoważnienie, został przesłany mailem W. D. (1) o godz. 14:32 przez M. B. z zaleceniem wydrukowania jednego egzemplarza i podpisania go pismem ręcznym, a odesłanie mailem upoważnienia podpisanego podpisem elektronicznym.

Po otrzymaniu tego dokumentu mailem wraz z instrukcjami W. D. (1) podpisał upoważnienie (E.) datowane na 08.07.2013 r. w ten sposób, że jeden egzemplarz w postaci pliku W. zaopatrzył w podpis odtworzony elektronicznie, zapisany jako plik (...), a następnie w tym samym dniu, tj. 9.07.2013 r., o godz. 15:46 opatrzone takim podpisem upoważnienie przesłał mailem do M. B.. Później W. D. wydrukował na papierze egzemplarz upoważnienia z 8.07.2013 r., własnoręcznie je podpisał i zachował do celów dowodowych. Dokument ten po powrocie W. D. z podróży został zarchiwizowany w siedzibie (...) w D., gdzie przechowywane są dokumenty (...).

Nadesłane przez W. D. upoważnienie z podpisem naniesionym elektronicznie (...) M. B. (1), urzędujący w B., przesłał tego samego dnia pocztą elektroniczną do D., do (...) A. J. – pracownika (...). A. J. na podstawie otrzymanego mailem dokumentu sporządziła projekty zaproszeń na zgromadzenia wspólników i wraz z samym upoważnieniem od W. D. (1) przedłożyła do podpisu M. K., który na podstawie tego upoważnienia podpisał zaproszenia na zgromadzenia. Następnie jeden z pracowników udał się z D. samochodem do S. i jeszcze w dniu 9.07.2013 r. nadał przesyłkami poleconymi zaproszenia dla wspólników na zgromadzenia w dniu 24.07.2013 r.

W upoważnieniu z 8.07.2013 r. W. D. (1) wskazał, że jako członek zarządu spółki (...) sp. z o.o. w S., postanowił zwołać zwyczajne i nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki, które odbędzie się 24.07.2013 r. z następującym porządkiem obrad (wyszczególnionym w tym upoważnieniu). W ostatnim zdaniu tego dokumentu W. D. upoważnił M. K. do podpisywania zaproszeń na wyżej wymienione zgromadzenia udziałowców i do wysyłki zaproszeń do udziałowców spółki.

Na podstawie wskazanego w upoważnieniu z 8.07.2013 r. porządku obrad zwyczajnego i nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, sporządzone zostały zaproszenia dla wspólników, podpisane przez M. K..

(dowód: korespondencja mailowa z 8 i 9.07.2013 k. 465, 467, 469, 471, 478, 480, 482, 484, 491, właściwości dokumentu elektronicznego k. 463, 476, 489, pełnomocnictwo k. 459 i 353 z tłumaczeniem k. 461, upoważnienie (E.) z 8.07.2013 bez podpisu W. D. k. 473-474, tłumaczenie upoważnienia k. 247-249 i k. 441-442, upoważnienie z 8.07.2013 z podpisem W. D. k. 752-752 verte, oryginał upoważnienia z 8.07.2013 z podpisem własnoręcznym W. D. k. 761, zaproszenie z 9.07.2013 na (...) k. 53-54, zaproszenie z 9.07.2013 na NZW k. 57-58, dwa potwierdzenia nadania przesyłek poleconych z 9.07.2013 k. 493-494, zeznania świadka M. B. k. 773-774, nagranie 00:57:18 – 01:56:08, zeznania świadka A. J. k. 775-776, nagranie 01:59:42 – 02:21:12, zeznania prezesa zarządu pozwanej W. D. (1) k. 776, nagranie 02:25:38 – 03:04:37)

W dniu 24 lipca 2013 r. w biurze pozwanej odbyły się dwa zgromadzenia wspólników pozwanej, na których reprezentowany był cały kapitał zakładowy.

Obecni na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników otwartym o godzinie 12:30 wspólnicy podjęli między innymi następujące uchwały: w punkcie 5 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2012/2013, w punkcie 7 w sprawie udzielenia absolutorium zarządowi z wykonania obowiązków za rok 2012/2013.

Na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników otwartym o godzinie 13:50 obecni wspólnicy podjęli między innymi takie uchwały: w punkcie 4 w sprawie wyrażenia zgody przez zgromadzenie wspólników na zawarcie umowy pomiędzy pozwaną a panem W. D. (1) w przedmiocie zrzeczenia się rzekomych roszczeń odszkodowawczych przeciwko panu W. D. (1) za rzekome szkody wyrządzone Spółce przez zawarcie i wykonanie umowy z dnia 15.06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 5 w sprawie powołania pełnomocnika do zawarcia umowy pomiędzy pozwaną a W. D. (1) w przedmiocie zrzeczenia się rzekomych roszczeń odszkodowawczych spółki przeciwko niemu za rzekome szkody wyrządzone spółce przez zawarcie i wykonanie umowy z 15.06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 6 w sprawie wyrażenia zgody przez zgromadzenie wspólników na zawarcie umowy pomiędzy pozwaną a C. S. w przedmiocie zrzeczenia się przez nią rzekomych roszczeń odszkodowawczych spółki przeciwko panu C. S. za rzekome szkody wyrządzone pozwanej przez zawarcie i wykonanie umowy z 15.06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 7 w sprawie zmiany umowy spółki poprzez wprowadzenie do § 14 umowy spółki dodatkowego akapitu o następującej treści: „Rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania do świadczenia, bez względu na wartość prawa lub świadczenia, nie wymaga uchwały wspólników”. W zakresie pkt. 7 uchwała została zaprotokołowana przez notariusza B. S..

Na obu zgromadzeniach za wszystkimi wymienionymi wyżej uchwałami oddano 80% głosów, przeciwko uchwałom 20%, przy braku głosów wstrzymujących się. Pełnomocnik powoda głosował przeciw uchwałom i zażądał zaprotokołowania jego sprzeciwu.

(dowód: zaproszenia na (...) i NZW k. 53-54 i k. 57-58, protokół (...) z 24.07.2013 k. 68-73, protokół NZW z 24.07.2013 k. 75-82, akt notarialny k. 542-543)

W dniu 26 lipca 2013 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej, zwołane przez powoda na podstawie udzielonego mu sądowego upoważnienia. Na zgromadzeniu tym reprezentowany był cały kapitał zakładowy pozwanej spółki. Podjęto na nim następujące uchwały: nr 1 o wystąpieniu na drogę sądową przeciwko osobom ponoszącym solidarną odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu wyrządzenia spółce szkody poprzez zawarcie i wykonywanie umowy z 15.06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z 6.01.2012 r., a mianowicie przeciwko prezesowi zarządu W. D. (1), prokurentowi C. S. oraz wspólnikowi (...) z siedzibą w D., (...); nr 2 w sprawie ustanowienia powoda jako pełnomocnika pozwanej Spółki w sporze sądowym przeciwko W. D. (1), C. S. i (...), o ich solidarną odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu szkody wyrządzonej Spółce poprzez zawarcie i wykonywanie umowy z 15.06.2009 r. zmienionej aneksem z 6.01.2012 r.

Przewodniczący zgromadzenia prof. dr hab. M. R. poinformował, że zgodnie z art. 244 k.s.h. wspólnik pozwanej (...) jest wyłączony od głosowania nad uchwałą nr 1, ponieważ dotyczy ona jego odpowiedzialności odszkodowawczej wobec spółki oraz nad uchwałą nr 2 ze względu na jej funkcjonalny związek z uchwałą nr 1. Obie uchwały zostały podjęte 34 głosami za przy braku głosów „przeciw” oraz „wstrzymujących się”.

(dowód: protokół NZW z 26.07.2013 r. z załącznikami k. 211-225)

Wyrokiem zaocznym z dnia 29 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie prowadzonej pod sygn. akt VIII GC 398/13 z powództwa (...) w D. przeciwko pozwanej spółce stwierdził nieważność uchwał nr 1 i 2 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 26 lipca 2013 r.

(dowód: - wyrok zaoczny SO z 29.01.2014 k. 762)

W dniu 14 sierpnia 2013 r. odbyło się Zgromadzenie Wspólników pozwanej Spółki, na którym byli wszyscy wspólnicy. Pełnomocnik powoda oświadczył na wstępie obrad, że nie uważa tego spotkania za Zgromadzenie Wspólników i zgłosił sprzeciw co do jego odbycia. W punkcie 4 protokołu obrad zaprotokołowana została uchwała w sprawie powołania ze skutkiem natychmiastowym pana W. D. (1) do funkcji prezesa zarządu spółki. Uchwała została podjęta w głosowaniu tajnym 80% głosów, 0% głosów wstrzymało się od głosu, a 20% głosów było przeciw. Pełnomocnik powoda oświadczył, że głosował przeciw uchwale i zgłasza sprzeciw do jej powzięcia.

(dowód: protokół ZW z 14.08.2013 k. 227-231)

W dniu 11.09.2013 r. zarząd pozwanej złożył do sądu rejestrowego wnioski o zmianę danych w rejestrze przedsiębiorców, dotyczący uchwał podjętych na zgromadzeniach w dniu 24 lipca 2013 r., w tym uchwały o zmianie umowy spółki.

(dowód: wniosek o zmianę danych w KRS k. 534-554)

W dniu 14 października 2013 r. w biurze (...) spółki z o.o. w S. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej, na którym reprezentowany był cały kapitał zakładowy, za wspólnika (...) w D. (...) stawił się pełnomocnik M. K., za wspólnika T. E. T. stawił się pełnomocnik adwokat M. C.. Na zgromadzeniu byli obecni W. D. (1) – prezes pozwanej, C. S. i A. J. – wskazani jako pracownicy spółki (...). Przewodniczącym zgromadzenia wspólników został wybrany C. S., protokolantem została wybrana A. J.. Z przebiegu zgromadzenia protokół sporządziła A. J., z tym, że protokół w części zgromadzenia, w której podejmowano uchwały dotyczące zmian umowy spółki został sporządzony również przez notariusza B. S. w formie aktu notarialnego Rep. A nr (...).

Podjęto m.in. następujące uchwały: w punkcie 6 o cofnięciu pełnomocnictwa udzielonego powodowi na zgromadzeniu wspólników dnia 26 lipca 2013 r. do dochodzenia roszczeń przeciwko W. D. (1) z tytułu wyrządzenia spółce szkody poprzez zawarcie i wykonywanie umowy z dnia 15.06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczących projektów farm wiatrowych w Polsce zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 7 o cofnięciu pełnomocnictwa udzielonego powodowi na zgromadzeniu wspólników z dnia 26.07.2013 r. do dochodzenia roszczeń przeciwko C. S. z tytułu wyrządzenia spółce szkody poprzez zawarcie i wykonywanie umowy z dnia 15.06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 8 o rezygnacji z dochodzenia roszczeń przeciwko W. D. (1) z tytułu zawarcia i wykonania umowy z dnia 15.06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 9 o rezygnacji z dochodzenia roszczeń przeciwko C. S. z tytułu zawarcia i wykonania umowy z dnia 15.06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 13 o udzieleniu absolutorium zarządowi z wykonania obowiązków za rok 2012/2013; w punkcie 16 o powołaniu pełnomocnika do zawarcia umowy pomiędzy pozwaną a W. D. (1) o zrzeczenie się rzekomych roszczeń odszkodowawczych spółki przeciwko niemu za rzekome szkody wyrządzone spółce przez zawarcie i wykonanie umowy (...)06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 17 o wyrażeniu zgody przez zgromadzenie wspólników na zawarcie umowy pomiędzy pozwaną

spółką a C. S. o zrzeczeniu się przez pozwaną rzekomych roszczeń odszkodowawczych spółki przeciwko niemu za rzekome szkody wyrządzone spółce przez zawarcie i wykonanie umowy (...)06.2009 r. o rozwoju projektów dotyczącej projektów farm wiatrowych w Polsce, zmienionej aneksem z dnia 6.01.2012 r.; w punkcie 18 o zmianie umowy spółki przez wprowadzenie do § 14 ustępu o treści: „Rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania do świadczenia, bez względu na wartość prawa lub świadczenia, nie wymaga uchwały wspólników.”.

Za wszystkimi wymienionymi wyżej uchwałami oddano 80% głosów, przeciwko 20%, przy braku głosów wstrzymujących się. Pełnomocnik powoda, głosując przeciwko uchwałom, zgłosił sprzeciw wobec ich powzięcia, co zostało zaprotokołowane.

W listopadzie 2013 r. T. E. T. złożył do Sądu Okręgowego w Szczecinie pozew o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie powyższych uchwał podjętych na NZW 14.10.2013 r.

(dowód: protokół NZW z 14.10.2013 k. 664-673, akt notarialny k. 671-673, pozew k. 675-692)

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiot rozstrzygnięcia Sądu wyznaczony został zakresem żądania pozwu, w którym powód wniósł o stwierdzenie nieważności dwóch uchwał objętych protokołem Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 24 lipca 2013 r. – nr 5 i 7 oraz czterech uchwał objętych protokołem Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 24 lipca 2013 r. - nr 4, 5, 6 i 7, wnosząc – na wypadek nieuwzględnienia powyższego żądania – w ramach żądania ewentualnego o uchylenie wszystkich zaskarżonych uchwał.

W konsekwencji przyjąć należało, że podstawę prawną żądania głównego (o stwierdzenie nieważności) stanowił przepis art. 252 § 1 k.s.h. Zgodnie z nim Osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250, przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się”. Przywołany wyżej art. 250 k.s.h. określa krąg podmiotów, którym przysługuje prawo do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników, wskazując w pkt. 2), że prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu.

W realiach sprawy nie budzi wątpliwości legitymacja czynna powoda jako wspólnika pozwanej Spółki, a także zachowanie przez niego sześciomiesięcznego terminu do wytoczenia powództwa (art. 252 § 3 k.s.h.). W świetle treści protokołów z przedmiotowych Zgromadzeń bezspornym jest również, że powód głosował przeciwko zakwestionowanym uchwałom i po ich podjęciu zażądał zaprotokołowania swoich sprzeciwów.

Analogicznie należało ocenić legitymację czynną powoda w zakresie żądania ewentualnego (uchylenia uchwał), którego podstawę prawną znajdujemy w art. 249 § 1 k.s.h. Zgodnie z tym przepisem uchwała wspólników sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały. Krąg podmiotów legitymowanych czynnie do wytoczenia takiego powództwa określa art. 250 k.s.h. i oczywiście powód jako wspólnik do nich należy. Niespornym jest także głosowanie powoda przeciwko wszystkim skarżonym uchwałom i zażądanie, po ich powzięciu, zaprotokołowania sprzeciwu, co zostało odnotowane w protokołach Zgromadzeń (art. 250 pkt 2 k.s.h.). Powód zachował również ustawowy termin zaskarżenia, określony w art. 251 k.s.h., tj. miesiąc od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie dłuższy jednak niż sześć miesięcy od dnia powzięcia uchwały, gdyż wytoczył powództwo 24 sierpnia 2013 r. (k. 232).

Nie znajdując zatem przeszkód natury formalnej, kierując się kolejnością żądań pozwu i zasadą, że w pierwszej kolejności rozpoznaniu podlegają żądania dalej idące, zbadać należało, czy zaskarżone uchwały zgromadzeń wspólników naruszają przepisy kodeksu spółek handlowych wskazane przez powoda. Przy czym podniesione w pozwie argumenty w zakresie nieważności dotyczą wszystkich sześciu uchwał.

Jako pierwszy podniesiony został zarzut naruszenia art. 235 § 1 k.s.h. z uwagi na to, że obydwa zgromadzenia nie zostały zwołane przez jednoosobowy zarząd pozwanej spółki (...), lecz przez osobę nieuprawnioną, tj. M. K. pełniącego funkcję członka zarządu (...) w D. (...), niebędącego natomiast członkiem zarządu pozwanej spółki. W konsekwencji - zdaniem powoda - zgromadzenia zwołane przez M. K. nie były zdolne do podejmowania żadnych uchwał.

Zgodnie z przywołanym przepisem zgromadzenie wspólników zwołuje zarząd. Niespornym jest, że w pozwanej (...) spółce z o.o. [(...)] w dacie rzeczonych uchwał zarząd był jednoosobowy i stanowił go prezes zarządu W. D. (1). Z kolei w umowie spółki brak jest postanowień, które przyznawałyby – na podstawie art. 235 § 3 k.s.h. – uprawnienie do zwołania zgromadzenia także innym osobom. Rozważyć więc należało czy dokument upoważnienia z dnia 8 lipca 2013 r. (E.) i okoliczności jego powstania czynią uprawnionym twierdzenie powoda o wadliwym zwołaniu zgromadzeń wspólników w dniu 24 lipca 2013 r.

Jeżeli chodzi o przyczyny i okoliczności sporządzenia przez W. D. (1) upoważnienia z 8.07.2013 r. Sąd akceptuje wersję przedstawioną przez stronę pozwaną, która znalazła potwierdzenie tak w dokumentach załączonych do odpowiedzi na pozew oraz przedłożonych przy dalszych pismach, bądź na rozprawie (oryginał upoważnienia), jak i w zeznaniach świadków M. B. i A. J. oraz zeznaniach prezesa zarządu pozwanej W. D.. Przyczyną takiej formy zwołania zgromadzeń był wyjazd jedyne go członka zarządu do (...) i jednoczesna chęć zwołania zgromadzeń na dzień 24 lipca 2013 r. I jeśli nawet zamiarem pozwanej Spółki było uprzedzenie decyzji, które miały być podjęte na zgromadzeniu w dniu 26.07.2013 r. zwołanym przez powoda na podstawie sądowego upoważnienia, to sama czynność w postaci sporządzenia przez W. D. dokumentu E. (Sąd używa niemieckiej nazwy zamiennie z polską) nie była nieważna. W szczególności wobec braku ustawowego wymogu zwołania zgromadzenia w formie pisemnej możliwe było sporządzenie przez jednoosobowego zarządcę pozwanej rzeczono go upoważnienia, a następnie odesłanie jego wersji w formie pliku elektronicznego z podpisem naniesionym elektronicznie (zeskanowanym uprzednio w formacie (...)) do biura spółki (...), przy jednoczesnym wydrukowaniu tego dokumentu i podpisaniu go własnoręcznym podpisem. Po powrocie z pobytu w (...) W. D. (1) złożył ten dokument do zbioru dokumentów prowadzonego dla pozwanej przez (...) i oryginał dokumentu został przedłożony na rozprawie w dniu 1.10.2014 r. (k. 761). Potwierdził to sam W. D., jak i świadek A. J., która ten dokument archiwizowała. Nadto W. D. (1) potwierdził swój własnoręczny podpis, jak również podpis elektroniczny na egzemplarzu upoważnienia przesłanym panu B. w dniu 9.07.2013 r.

Biorąc zatem pod uwagę istnienie upoważnienia z podpisem naniesionym elektronicznie i drugiego egzemplarza z podpisem własnoręcznym, który W. D. wydrukował w tej samej dacie co wysłanie upoważnienia pocztą elektroniczną, konieczne jest odniesienie się do treści tego dokumentu, w kontekście art. 235 § 1 k.s.h. Otóż rozpoczyna się od oświadczenia W. D. (1), że on jako członek zarządu spółki (...) spółki z o.o. w S., postanowił zwołać zwyczajne i nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki, które odbędzie się 24.07.2013 r. z następującym porządkiem obrad (wyszczególnionym w tym upoważnieniu). W ocenie Sądu zdanie to stanowi wyraźną decyzję jedyne go członka zarządu o zwołaniu zgromadzeń wspólników i niezasadne są twierdzenia powoda, że zwołanie zgromadzeń powierzone zostało M. K.. Tę wątpliwość wyjaśnia ostatnie zdanie rzeczono go upoważnienia, w którym W. D. upoważnił M. K. do podpisywania zaproszeń na wyżej wymienione zgromadzenia udziałowców i do wysyłki zaproszeń do udziałowców spółki (vide tłumaczenie upoważnienia k. 441-442). Z powyższego wynika, że decyzja o zwołaniu zgromadzeń została podjęta przez zarząd Spółki, natomiast podpisanie zaproszeń dla wspólników zostało powierzone M. K. na zasadzie upoważnienia. Były to więc dwie odrębne czynności, z których pierwsza została podjęta przez osobę do tego umocowaną ustawowo, a więc zarząd pozwanej.

Na taką możliwość wskazuje judykatura. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 22 września 2010 r. (I ACA 613/10) wskazano, że: „W procesie zwoływania zgromadzenia wspólników spółki z o.o. wyróżnić można, co do zasady, dwa etapy. W pierwszym z nich (zwołanie „sensu stricte”) konieczne jest podjęcie przez zarząd (art. 235 § 1 k.s.h.) lub inny uprawniony organ (art. 235 § 2 k.s.h.) decyzji o zwołaniu zgromadzenia w sposób właściwy dla tego organu. Kolejną czynnością jest natomiast wysłanie zaproszeń do wspólników, o jakich mowa w art. 238 k.s.h. Czynność ta w znacznej mierze ma charakter techniczny, bowiem w istocie jest zawiadomieniem wspólników o treści uchwały

o zwołaniu zgromadzenia, podjętej przez uprawniony organ. Organ uprawniony do zwołania zgromadzenia „sensu stricto” nie może tego uprawnienia scedować na osobę trzecią np. w drodze pełnomocnictwa. Natomiast nie ma przeszkód, aby taka osoba (np. pracownik spółki) podpisała się pod zaproszeniem na zgromadzenie, wysłanym do wspólników, byleby tylko z jego treści wynikało, że działa ona z upoważnienia organu uprawnionego do zwołania zgromadzenia.”.

Z sytuacją jak opisana w przywołanej tezie mamy do czynienia w niniejszej sprawie, bowiem kwestionowany przez powoda dokument z 8.07.2013 r. stanowi decyzję (uchwałę) zarządu o zwołaniu zgromadzeń wspólników i jednocześnie upoważnia osobę trzecią do podpisania samych zaproszeń. Zaproszenia te zostały nadane w dniu 9 lipca 2013 r. listami poleconymi w polskiej placówce pocztowej, a więc zwołanie zgromadzeń było z zachowaniem terminów z art. 238 § 1 k.s.h. Jednocześnie Sąd nie podziela stanowiska powoda, że do zaproszenia, które nie jest podpisane przez zarząd winno być załączone upoważnienie od zarządu dla osoby podpisującej to zaproszenie. Wymogu takiego przywołany przepis nie przewiduje.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że przedmiotowe Zgromadzenia Wspólników zostały prawidłowo zwołane i były władne do podejmowania uchwał. W ocenie Sądu chybiony jest także sformułowany w pozwie zarzut naruszenia art. 244 k.s.h. przy podejmowaniu pięciu spośród sześciu zaskarżonych uchwał (tj. oprócz uchwały nr 7 NZW). Zgodnie z tym przepisem wspólnik nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby głosować przy powzięciu uchwał dotyczących jego odpowiedzialności wobec spółki z jakiegokolwiek tytułu, w tym udzielenia absolutorium, zwolnienia z zobowiązania wobec spółki oraz sporu między nim a spółką. Przepis ten stanowi odstępstwo od zakresu spraw objętych udziałem wspólników w zgromadzeniu, a tym samym prawa głosowania nad podejmowanymi uchwałami. Nie może być więc traktowany rozszerzająco, chyba że umowa spółki rozszerza katalog spraw, w których zakaz z tego przepisu będzie obowiązywał. Nie ma podstaw do stwierdzenia, że takie rozszerzenie obowiązuje w pozwanej spółce.

Należy stwierdzić, że żadna z zaskarżonych uchwał nie dotyczy odpowiedzialności większościowego wspólnika - (...) wobec pozwanej spółki, zwolnienia z zobowiązania wobec spółki oraz sporu pomiędzy nim a spółką. Z oczywistych względów (wspólnik jest osobą prawną) żadna z uchwał nie dotyczy absolutorium dla tego wspólnika. Nie można podzielić poglądu powoda, że uchwały te dotyczą odpowiedzialności tego wspólnika z tego względu, że osoby, których wyłączeniu odpowiedzialności wobec pozwanej spółki służyć mogą te uchwały są solidarnie odpowiedzialne wobec pozwanej za wyrządzenie szkody, której istnienie podnosi powód, nawet jeśli założyć, że taka odpowiedzialność faktycznie istnieje, co nie było przedmiotem niniejszego procesu. Odpowiedzialność solidarna (również w świetle art. 294 k.s.h.) polega na tym, że wierzyciel może dochodzić roszczenia od dłużników solidarnych według własnego wyboru (art. 366 § 1 k.c.), czego konsekwencją jest i to, że zwolnienie z długu lub zrzeczenie się solidarności przez wierzyciela względem jednego z dłużników solidarnych nie ma skutku wobec współdłużników (art. 373 k.c.) Nie może też powstać skutek powzięcia uchwał nr (...) (...) oraz uchwał nr (...) możliwość podjęcia obrony przez wspólnika większościowego zarzutami, które służyłyby w związku z tymi uchwałami dłużnikom, których odpowiedzialności te uchwały dotyczą (art. 375 § 1 k.c.). A zatem ww. uchwały, choćby pozostały w obrocie, nie powodują ograniczenia odpowiedzialności większościowego wspólnika w sprawach wskazanych w pozwie.

W świetle art. 244 k.s.h. wspólnik nie ma prawa głosu przy uchwałach w przedmiocie udzielenie mu absolutorium, nie zaś w przedmiocie udzielenie absolutorium osobie nie będącej wspólnikiem, nawet gdy jej interesy są zbieżne z interesami wspólnika (tu: większościowego). Stąd (...) nie był wyłączony od głosownia nad udzieleniem absolutorium prezesowi zarządu, a uchwała nr (...) (...) nie jest nieważna.

Odnośnie uchwały zawartej w punkcie 7 protokołu NZW w sprawie zmiany umowy spółki powód dopiero w replice z 19.05.2014 r. na odpowiedź na pozew (k. 634 i n.) podniósł zarzut sprzeczność tej uchwały z art. 246 § 3 k.s.h. Zgodnie z tym przepisem, uchwała dotycząca zmiany umowy spółki, zwiększająca świadczenia wspólników lub uszczuplająca prawa udziałowe bądź prawa przyznane osobiście poszczególnym wspólnikom, wymaga zgody wszystkich wspólników, których dotyczy. Również ten przepis stanowi odstępstwo od ogólnych zasad, zarówno udziału wspólników w zgromadzeniu wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jak i – przede wszystkim

- reguły większości niezbędnej do podejmowania uchwał, a więc wymogu większości bezwzględnej (art. 245 k.s.h.). Z drugiej strony, art. 246 § 3 k.s.h. ma respektować zasadę równości wspólników spółki z o.o. w jednakowych okolicznościach (art. 20 k.s.h.). Ponieważ nie zawiera on szczegółowego wskazania spraw, które podpadałyby pod sytuacje zwiększania świadczeń wspólników lub uszczuplenia praw udziałowych bądź praw przyznanych osobiście poszczególnym wspólnikom, stąd powstaje w tej sprawie potrzeba oceny, czy wyłączenie kompetencji zgromadzenia wspólników w sprawach rozporządzenia prawem lub zaciągnięcia zobowiązania do świadczenia ponad wartość określoną w art. 230 k.s.h. (bo do tego sprowadza się uchwała nr 7 NZW), stanowi uszczuplenie praw udziałowych poszczególnych wspólników.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 230 k.s.h. umowa spółki może stanowić o tym, że do rozporządzenia prawem lub zaciągnięcia zobowiązania do świadczenia o wartości dwukrotnie przewyższającej wysokość kapitału zakładowego nie jest wymagana uchwała wspólników. Co więcej, w tym samym przepisie (zdanie drugie) wyłączono stosowanie art. 17 § 1 k.s.h. (a więc skutku nieważności czynności prawnej podjętej bez wymaganej ustawą uchwały wspólników) nawet gdyby umowa spółki nie wyłączała wymogu uchwały wspólników dla podjęcia czynności rozporządzenia prawem lub zaciągnięcia zobowiązania do świadczenia o wartości dwukrotnie przewyższającej wysokość kapitału zakładowego. Powyższe oznacza, że podjęcie takiej czynności bez uchwały wspólników nie stanowi o jej nieważności, a jedynie rodzi odpowiedzialność zarządu na podstawie art. 293 k.s.h., a ponadto, że prawo wspólników do podejmowania uchwał w wymienionych sprawach, będące korelatem obowiązku uzyskania przez zarząd uchwały przed podjęciem w tych sprawach czynności, nie może być traktowane jako prawo udziałowe w rozumieniu art. 246 § 3 k.s.h. Zmiana umowy spółki stanowiąca o wyłączeniu niektórych czynności prawnych zarządu, w dopuszczalnym zakresie, o czym stanowi art. 230 k.s.h., spod wymogu uzyskania uchwały wspólników, stanowi sposób regulacji co do rozdziału kompetencji pomiędzy organami spółki. Trzeba pamiętać, że co do zasady to zarząd jest powołany do reprezentowania spółki, a więc dokonywania za nią czynności, prawnych.

Za takim rozumieniem powołanego przepisu, w sprawie uszczuplenia praw udziałowych, przemawia przeważające orzecznictwo, w którym prezentowana jest jeszcze bardziej restryktywna interpretacja powołanej regulacji. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 5 czerwca 2008 r. stwierdzono, że do podjęcia uchwały dotyczącej zmiany umowy spółki, określającej przesłanki i tryb przymusowego umorzenia udziałów, wystarcza większość dwóch trzecich głosów; w wyroku z 3 grudnia 2008 r. (V CSK 283/08, OSNC 2009, nr 12, poz. 170) Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 246 § 3 k.s.h. nie znajduje zastosowania do uchwały wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego przez zmianę umowy spółki, która nie wymaga jednomyslności; w wyroku z 7 maja 2010 r. (III CSK 246/09) Sąd Najwyższy uznał, że do uchwały o zmianie umowy spółki, którą ograniczono przyznane wspólnikom w tej umowie prawo pierwszeństwa nabycia udziałów w odniesieniu do udziałów przysługujących Skarbowi Państwa, art. 246 § 3 k.s.h. nie ma zastosowania.

Konkludując tę część rozważań Sąd stwierdza, że nie zaistniały podstawy do stwierdzenia nieważności żadnej z zaskarżonych uchwał, co skutkowało oddaleniem powództwa w zakresie żądania głównego pozwu (pkt II. sentencji wyroku).

Powyższa konkluzja czyniła koniecznym rozpoznanie żądania ewentualnego o uchylenie uchwał objętych pozwem i wstępnie Sąd stwierdza, że wszystkie uchwały podlegały uchyleniu.

Odnosnie tego żądania zauważyć trzeba, że powód nie zarzucał sprzeczności uchwał z umową spółki. W związku z powyższym pozostało rozważyć, w kontekście twierdzeń pozwu, czy zaistniała sprzeczność każdej z uchwał z dobrymi obyczajami. Zgodnie z art. 249 § 1 k.s.h. sprzeczność z dobrymi obyczajami nie jest wystarczającą przesłanką uchylenia uchwały wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Uchylenie to jest możliwe o ile zaskarżona uchwała godzi również w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Obie te przesłanki wskazał powód żądając uchylenia uchwał wymienionych w pozwie.

Pojęcie dobrych obyczajów jest generalną klauzulą opartą o kryterium ocenne, zaczerpnięte z zasad powszechnej obyczajowości. Przez dobre obyczaje należy rozumieć takie zachowania, które wpływają pozytywnie na

funkcjonowanie spółki i otoczenie gospodarcze, a związane z przestrzeganiem uczciwości kupieckiej przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Kryterium tej przesłanki ma wyraźnie aspekt moralny, a więc naruszenie dobrych obyczajów ma miejsce gdy poddawane ocenie zachowanie można uznać za niegodziwe, bądź podjęte dla realizacji nagannych celów, ze szkodą dla interesów spółki. Działanie zgodne z dobrymi obyczajami musi z kolei spełniać warunek przyzwoitego postępowania, uwzględniającego w odpowiednim stopniu różne interesy służące spółce i wszystkim jej wspólnikom.

Odnosząc tę definicję do realiów rozstrzyganej sprawy Sąd uznał, że uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników ujęte w punktach 4, 5 i 6 protokołu są sprzeczne z dobrymi obyczajami i godzą w interesy spółki. Ta sprzeczność widoczna jest już w samej ich treści, gdyż zmierzają one do zrzeczenia się przez Spółkę roszczeń odszkodowawczych wobec podmiotów, które zawarły w imieniu (...) umowę z 15.06.2009 r. o rozwój projektów, na mocy której praktycznie zostało przeniesione przedsiębiorstwo pozwanej do (...). Nie przesądzając oczywiście zasadności samych roszczeń odszkodowawczych, jako nie objętych niniejszym procesem, zwrócić należy uwagę na przewrotność stanowiska wspólnika większościowego, który rzeczono uchwały przegłosował. Bowiem roszczenia odszkodowawcze wobec W. D. i C. S. nazywane są „rzekomymi”, a szkoda również „rzekomą”, co pokazuje na usilność starań pozwanej nastawionych na uniemożliwienie realizacji uchwały o odpowiedzialności. Ponadto trzeba mieć na uwadze, że wspólnik większościowy znał porządek obrad na zgromadzeniu, mającym się odbyć dwa dni później na podstawie sądowego upoważnienia udzielonego powodowi. Merytorycznym uzasadnieniem dla powyższych uchwał nie może być argumentacja przedstawiciela (...), że podnoszenie roszczeń odszkodowawczych wobec prezesa zarządu „prowadzi do utraty zaufania prezesa zarządu do Spółki” (!?). Przecież to nie Spółka ma się cieszyć zaufaniem prezesa zarządu, tylko to prezes zarządu ma się legitymować zaufaniem Spółki, a więc wszystkich wspólników, nie tylko wspólnika większościowego.

W ocenie Sądu uchwały nr(...) NZW z 24.07.2013 r., poprzez uniemożliwianie pociągnięcia do odpowiedzialności prezesa zarządu i prokurenta za wyrządzone Spółce szkody, wprost godzą w interesy Spółki, która jest zainteresowana, jako twór kapitałowy, pomnażaniem swojego majątku, a nie jego wyzbywaniem się. W rezultacie dochodzi i do pokrzywdzenia powoda jako wspólnika, który oczekuje od Spółki samodzielności i rozwijania działalności Spółki, a nie marginalizowania jej działalności.

Marginalizacja wspólnika mniejszościowego jeszcze bardziej jest widoczna na tle uchwały nr 7 NZW, która spod decyzji, a tym samym i kontroli wspólników, wyjmuje czynności prawne w postaci rozporządzeń jej majątkiem i to bez względu na wartość prawa lub świadczenia. Sprzeczne jest to z dobrymi obyczajami w rozumieniu postępowania uwzględniającego w odpowiednim stopniu różne interesy służące spółce i wspólnikom. Zgodzić się należy z powodem, że uchwała ta zdaje się zmierzać do umożliwienia wspólnikowi większościowemu ponownego dokonania czynności stanowiących rozporządzenie przedsiębiorstwem Spółki, które z uwagi na upływ terminu z art. 17 § 2 k.s.h. zostały zakwestionowane prawomocnie przez Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 14 czerwca 2013 r. (VIII GC 361/12). Gdyby do tego doszło to byłoby to działanie godzące w interesy Spółki, która traciłaby kontrolę nad swoim majątkiem, a więc i prowadziłoby to do pokrzywdzenia wspólnika mniejszościowego, czyli powoda.

Uchwała godzi w interesy spółki, gdy pogarsza, rzeczywiście lub potencjalnie, jej sytuację, a więc np. powoduje uszczuplenie majątku, ogranicza zysk spółki, uderza w dobre imię spółki lub jej organów, chroni interesy osób trzecich kosztem interesów spółki, zagraża jej bytowi, itp. (por. wyrok SA w Katowicach z 23 listopada 2006 r., I ACa 137/06, LEX nr 307269). Uchwała godząca w interes spółki narusza też dobre obyczaje (por. J. Namitkiewicz, Kodeks handlowy. Komentarz, t. II, Warszawa 1935, s. 215). W tym kontekście warto również odwołać się do natury spółki kapitałowej, której cele wiążane są z użyciem kapitału, bardziej niż substratu osobowego. Wtedy przy ocenie podejmowanych uchwał ważkie znaczenie winny mieć cele spółki, jej interesy, nie zaś partykularne interesy wspólników, zwłaszcza sprzeczne z interesami innych wspólników, interesy spółki, które stanowią pochodną realizacji jej celu. W przypadku konfliktów interesów interes spółki jest interesem nadrzędnym. Uchwała wspólników godzi w interes spółki, gdy w ujemny sposób wpływa na szeroko pojętą sferę jej interesów, zwłaszcza, choć nie tylko, majątkowych (por. ww. wyrok SA w Katowicach z 23 listopada 2006 r.). Godzenie w interesy spółki należy więc

traktować bardzo szeroko, nie ma ono sprowadzać się tylko do aktualnej sytuacji, ale też polegać na zagrożeniu ujemnymi skutkami w przyszłości.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy powtórzyć, że w niniejszej sprawie nie chodziło o wiążącą ocenę umowy pomiędzy pozwaną spółką a większościovym jej wspólnikiem z dnia 15.06.2009 r. Trzeba jednak respektować ocenę stanowiącą podstawę rozstrzygnięcia w sprawie prowadzonej w tutejszym Sądzie pod sygnaturą VIII GC 361/12, że umowa ta miała skutek zbycia przez pozwaną własnego przedsiębiorstwa wspólnikowi większościovemu. W tym kontekście, oraz uwzględniając powyższą abstrakcyjną identyfikację stanu naruszenia interesu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a in concreto mając na uwadze kolejne działania pozwanej spółki, stanowiące kontynuację działań określonych w powołanej umowie, należy uznać uchwały powzięte podczas Zgromadzeń Wspólników w dniu 24 lipca 2013 r., a zaskarżone pozwem w niniejszej sprawie, za sprzeczne z interesem pozwanej spółki. Należy dodać, że sprzeczne z interesem spółki jest też takie działanie, które stanowi wyraz tożsamości jej woli z wolą jej niektórych wspólników (tu: większościovego wspólnika), przeciwko woli pozostałych (tu: powoda), zwłaszcza gdy zostało podważone prawomocnym orzeczeniem sądowym (jak w sprawie VIII GC 361/12).

W tym kontekście jeszcze bardziej ewidentnie rysuje się sprzeczność z interesem pozwanej Spółki uchwały o zmianie umowy spółki (nr 7 NZW), zmierzającej do wyłączenia przy podejmowaniu czynności prawnych rozporządzenia prawem lub zaciągnięcia zobowiązania wymogu uzyskania uchwały wspólników, niezależnie od wysokości świadczenia. Nie sposób wyłączyć tej uchwały z sekwencji czynności zmierzających do kontynuowania zamierzeń, których wyrazem jest umowa z dnia 15.06.2009 r., jako mająca na celu zbycie przedsiębiorstwa pozwanej spółki, a przez to zaprzeczyć, że ta zmiana ma właśnie na celu wyłączenie kontroli wspólników nad tymi właśnie czynnościami, gdy ich dokonanie zostało zakwestionowane rozstrzygnięciem w sprawie VIII GC 361/12.

Podobnie należy ocenić uchwałę nr 7 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o udzieleniu absolutorium zarządowi za rok 2012/2013. Członkiem jednoosobowego zarządu pozwanej spółki jest W. D. (1), a więc osoba, wobec której możliwe jest dochodzenie odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu szkody wyrządzonej spółce poprzez zawarcie i wykonywanie umowy pomiędzy pozwaną spółką a jej większościovym wspólnikiem z dnia 15.06.2009 r. Uchwała ta może być zatem postrzegana jako działanie mające na celu zniweczenie potencjalnej odpowiedzialności odszkodowawczej tej osoby wobec pozwanej spółki, a tym samym stanowić działanie sprzeczne z jej interesem. Poza tym uchwałę tę, jak i nr 5 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2012/2013, należy postrzegać za sprzeczną z dobrymi obyczajami, gdyż miały one na celu, poprzez wygaszenie mandatu członka zarządu W. D., uniemożliwienie realizacji uchwał przewidzianych porządkiem obrad zgromadzenia mającego się odbyć dwa dni później, tj. o pociągnięciu do odpowiedzialności prezesa zarządu i prokurenta. Na taki zamiar pozwanej spółki, a dokładnie wspólnika większościovego, wskazuje jednoczesne „zapomnienie” o powzięciu uchwały o powołaniu prezesa zarządu, co nastąpiło dopiero na zgromadzeniu w dniu 14 sierpnia 2013 r. Takie działanie, a więc nie podejmowanie uchwały o powołaniu prezesa zarządu jednocześnie z wygaśnięciem jego mandatu, oprócz sprzeczności z dobrymi obyczajami (będąc nacelowane na uniemożliwienie pociągnięcia go do odpowiedzialności wobec Spółki) godziło także w byt pozwanej Spółki, która została pozbawiona zarządu.

Widząc w kontekście powyższej argumentacji potrzebę wyeliminowania z obrotu gospodarczego zaskarżonych uchwał Sąd uwzględnił żądanie sformułowane jako ewentualne i uchwały te uchylił.

Konsekwencją takiego rozstrzygnięcia jest obciążenie pozwanego kosztami procesu poniesionymi przez powoda. Sąd uznał bowiem, że choć oddalone zostało roszczenie główne, to uwzględnione zostało żądanie ewentualne i wszystkie uchwały zostały uchylone, a więc to powód jest stroną wygrywającą sprawę w całości (art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.).

Jeżeli natomiast chodzi o wysokość zasądzonych kosztów procesu, to Sąd co do zasady przyjął złożony przez pełnomocników powoda spis kosztów na kwotę 26.581,17 zł, ale dokonał jego weryfikacji, w wyniku której niektórych pozycji nie uznał, bądź w niższej wysokości. Otóż z tabeli nr 2 nie zostały uwzględnione koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zabezpieczającym (poz. 6) ponieważ toczyło się ono w ramach niniejszego procesu i brak jest podstaw

do odrębnego zasądzenia wynagrodzenia adwokackiego z tego tytułu. Natomiast koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym (poz. 7, tab. nr 2) zostały przez Sąd zmniejszone do stawki minimalnej w łącznej wysokości 1.080 zł, gdyż obszerność samego pisma, przy powielaniu argumentacji z pozwu nie może być wykładnikiem skomplikowania sprawy i znacznego nakładu pracy (nota bene: sprawa dotyczyła sześciu uchwał, a we wszystkich pozycjach tej tabeli jest mowa o dziewięciu). Z tabeli nr 3 zmniejszona została pozycja 9 z 310 zł na 100 zł, przy uznaniu – za spisem kosztów pełnomocnika pozwanego – że koszty przejazdu z lotniska w G. do S. i z powrotem winny być liczone wg ceny biletu na busa kursującego na tej trasie, zwłaszcza że pełnomocnik powoda przylatywał w przeddzień rozprawy i nie było konieczności niezwłocznego przemieszczenia się z lotniska do Sądu. Z tej samej tabeli Sąd nie uwzględnił jeszcze kosztów pobytu pełnomocnika powoda w hotelu z 18 na 19 listopada 2014 r. (poz. 12). Co prawda rozprawa w dniu 19.11.2014 r. nie została odwołana, ale pełnomocnik powoda dzień wcześniej, ok. godz. 15.00, otrzymał informację, że rozprawa będzie odroczona z powodu choroby sędziego sprawozdawcy. Oczywistym jest więc, że stawiennictwo było zbędne i jeśli nawet pełnomocnicy w tym czasie dojeżdżali do S. (vide wyjaśnienia na ostatniej rozprawie), to możliwy był powrót jeszcze tego samego dnia, bez konieczności noclegu, a zatem kwoty 478,50 zł nie można uznać za koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i obrony. Ostatecznie więc zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda podlegała kwota 18.872,67 zł tytułem kosztów procesu.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się w pierwszej kolejności na dowodach z dokumentów dopuszczonych w pkt. 1. postanowienia z dnia 7 stycznia 2015 r. (k. 818-819). Uzupełniające ustalenia faktyczne, acz istotne, Sąd poczynił w oparciu o dowody ze źródeł osobowych zawnioskowanych przez pozwanego.

Odnosnie dokumentów, to spór wywołało w zasadzie tylko rzeczone upoważnienie z 8.07.2013 r., którego prawdziwość była kwestionowana przez powoda. Jednakże w świetle zeznań świadków i prezesa zarządu, podpisującego to upoważnienie, Sąd nie znalazł podstaw do zdyskwalifikowania tego dokumentu, o czym była już wyżej mowa. Jednocześnie – wobec oświadczenia przez W. D. (1) o własnoręczności jego podpisu oraz potwierdzenia podpisu elektronicznego – zbędne było przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego z zakresu grafologii na okoliczności wskazane w pozwie (art. 217 § 3 k.p.c.). Jeżeli natomiast chodzi o dowody ze źródeł osobowych, to były one przydatne do ustalenia stanu faktycznego, w szczególności powstania i sporządzenia upoważnienia z 8.07.2013 r., potwierdzając okoliczności wynikające z dowodów z dokumentów przedłożonych przez pozwanego. Pomijając w pkt. 2 postanowienia dowodowego (k. 819) pozostałe wnioski dowodowe stron, Sąd miał na uwadze przede wszystkim to, że nie były one przydatne dla ustalenia okoliczności istotnych z punktu widzenia przedmiotu żądania pozwu (art. 217 § 3 k.p.c.).